

Capitolul I. Acțiunea revocatorie (pauliană)

I. Noțiune. Condiții de admisibilitate. Dovada fraudei

C. civ., art. 975

Acțiunea revocatorie (pauliană) este acțiunea prin care creditorul poate cere revocarea pe cale judecătorească a actelor juridice încheiate de debitor în vederea prejudicierii sale, ce se concretizează în faptul că prin încheierea actelor atacate debitorul își mărește sau creează o stare de insolvabilitate.

Pentru admiterea acțiunii revocatorii este necesară îndeplinirea mai multor condiții, respectiv actul atacat să fi creat creditorului un prejudiciu, prejudiciu care constă în faptul că debitorul și-a cauzat sau și-a mărit o stare de insolvabilitate; fraudă debitorului care a avut cunoștință de rezultatul păgubitor al actului față de creditor; creditorul să aibă o creanță certă, lichidă, exigibilă și, respectiv, complicitatea de fraudă a terțului cu care debitorul a încheiat actul atacat, iar dovada îndeplinirii acestor cerințe, care rezultă din art. 975 C. civ., revine în sarcina reclamantului.

Faptul că ambele societăți au fost reprezentate de aceeași persoană, iar în contractul de vânzare-cumpărare nu s-au făcut mențiunile din extrasul de carte funciară, din care rezultau somația și comandamentul, nu constituie o dovadă a fraudei.

I.C.C.J, s. com., decizia nr. 2849 din 13 mai 2005, www.scj.ro

Prin sentința civilă nr. 3917 din 15 octombrie 2002, Judecătoria Alexandria a admis acțiunea reclamantei C.M.U.A., împotriva părților SC E. SRL, SC L.E.P.A. SRL și D.M.S., având ca obiect anularea contractului de vânzare-cumpărare autentificat la 14 mai 2002 de B.N.P. M.V., privind imobilul situat în Alexandria. A desființat actul de vânzare-cumpărare între părți și a luat act că nu se solicită cheltuieli de judecată.

Prin decizia civilă nr. 149/A din 9 aprilie 2003, Tribunalul Teleorman a respins ca nefondată excepția de necompetență materială a Judecătoriei în soluționarea cauzei și a respins ca nefondat apelul formulat de pârâta SC E. SRL, împotriva sentinței civile nr. 3917 din 15 octombrie 2002 a Judecătoriei Alexandria.

Prin decizia comercială nr. 1430 din 2 octombrie 2003, Curtea de Apel București, Secția a VI-a comercială, a admis recursul formulat de pârâta SC E. SRL, împotriva deciziei civile nr. 149/A din 9 aprilie 2003, a casat sentința civilă nr. 3917 din 15 octombrie 2002 a Judecătoriei Alexandria și decizia civilă nr. 149/A din 9 aprilie 2003 a Tribunalului Teleorman și a trimis cauza spre competentă soluționare în primă instanță la Tribunalul București, Secția comercială.

Cauza a fost înregistrată sub nr. 18489/2003 pe rolul Tribunalului București, Secția a VI-a comercială. Prin sentința comercială nr. 2669 din 14 februarie 2004, Tribunalul București, Secția a VI-a comercială, a respins ca neîntemeiată acțiunea și excepțiile invocate. Pentru a hotărî astfel, tribunalul a reținut că nu sunt aplicabile prevederile art. 975 C. civ., nefiind dovedite fraudă debitorului și nici cea privind complicitatea terțului. Din actele și lucrările dosarului a rezultat că mandatul comun al părților – pârâatul D.M.S. a expus situația imobilului ce urma a fi vândut în fața notarului public. Pârâta SC E. SRL a dovedit că și-a îndeplinit obligația de plată a contractului de vânzare-cumpărare din 18 octombrie 1998 față de C.M.U.A., iar ordonanța de somație de plată din 25 octombrie 2001 a Tribunalului Teleorman nu are autoritate de lucru judecat în ceea ce privește fondul raporturilor juridice dintre părți (conform art. 11¹ din Legea nr. 295/2002 pentru aprobarea O.G. nr. 5/2001, privind procedura somatției de plată).

Actul de vânzare-cumpărare a cărui anulare se cere este un act cu titlu oneros, nefiind un act viclean, neprejudiciind în niciun fel interesele creditorului.

Împotriva acestei sentințe a formulat apel reclamanta C.M.U.A.

Curtea de Apel București, Secția a VI-a comercială, prin decizia comercială nr. 379 din 8 iulie 2004, a respins ca nefondat apelul formulat de reclamanta C.M.U.A., în contradictoriu cu intimații SC E. SRL, SC L.E.P.A. SRL și D.M.S. Apelanta a fost obligată să plătească 35.053.000 lei către SC E. SRL și 5.000.000 lei către SC L.E.P.A. SRL, cu titlul de cheltuieli de judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut în esență că nu sunt îndeplinite cerințele prevăzute de art. 975 C. civ., reclamanta nefăcând dovada fraudei, mărirea stării de solvabilitate. De asemenea, instanța a mai reținut că apelanta era creditor chirografar având un drept de gaj general asupra întregului patrimoniu al debitorului și nu asupra imobilului vândut.

Împotriva acestei decizii, în termen legal, a formulat recurs, timbrat, reclamanta C.M.U.A. Prin aceeași cerere, recurenta a solicitat, în con-

formitate cu dispozițiile art. 108 C. proc. civ., să se constate nulitatea absolută, a contractului de vânzare-cumpărare autentificat la 14 mai 2002, încheiat între părțile, persoane juridice, în raport de faptul că imobilul care a făcut obiectul vânzării ar putea fi înstrăinat în urma transcrierii comandamentului.

Un prim motiv de recurs se referă la faptul că hotărârea instanței de apel este motivată lapidar. Instanța de apel greșit a reținut că actul încheiat între părți nu este fraudulos, vânzătoarea nu a prezentat notarului public extrasul de carte funciară din care rezultă că imobilul era grevat de sarcini.

Reclamanta a dovedit că în urma înstrăinării imobilului care era singurul bun din care se putea îndestula, debitoarea SC E. SRL și-a mărit starea de insolvabilitate. De altfel, debitoarea și-a lichidat tot patrimoniul.

Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra dovezilor prezentate de reclamantă din care rezultă că debitoarea a știut consecințele înstrăinării imobilului.

În drept, recurența și-a întemeiat recursul pe dispozițiile art. 304 pct. 7 și 10 C. proc. civ. Pârâții au formulat întâmpinare solicitând respingerea recursului, ca nefondat.

Examinând decizia atacată prin prisma motivelor de fapt și de drept invocate, Înalta Curte constată că recursul formulat nu este fondat, hotărârea instanței de apel fiind legală și temeinică.

Prin cererea introductivă, reclamanta C.M.U.A. a solicitat anularea contractului de vânzare-cumpărare, autentificat la 14 mai 2002 de B.N.R. M.V., încheiat în dauna intereselor reclamantei în calitate de creditor al pârâtului SC E. SRL, care îi datorează suma de 1.507.762.000 lei.

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe dispozițiile art. 975 C. civ. Potrivit art. 975 C. civ., acțiunea revocatorie (pauliană) este acțiunea prin care creditorul poate cere revocarea pe cale judecătorească a actelor juridice încheiate de debitor în vederea prejudicierii sale, care se concretizează în faptul că prin încheierea actelor atacate debitorul își mărește sau creează o stare de insolvabilitate. Pentru admiterea acțiunii revocatorii este necesară îndeplinirea mai multor condiții, respectiv actul atacat să fi creat creditorului un prejudiciu, prejudiciu care constă în faptul că debitorul și-a cauzat sau și-a mărit o stare de insolvabilitate; fraudă debitorului care a avut cunoștință de rezultatul păgubitor al actului față de creditor; creditorul să aibă o

creanță certă, lichidă, exigibilă și, respectiv, complicitatea de fraudă a terțului cu care debitorul a încheiat actul atacat.

Dovada îndeplinirii acestor cerințe, care rezultă din art. 975 C. civ., revine în sarcina reclamantului.

Or, cum bine a reținut instanța de apel, reclamanta nu a probat că debitorul său, pârâta SC E. SRL și-a mărit starea de insolvabilitate și nici fraudă debitorului. Împrejurarea că ambele societăți au fost reprezentate de aceeași persoană nu constituie o dovadă a fraudei.

De asemenea, reclamanta este creditor chirografar și are asupra patrimoniului debitorului un drept de gaj general și nu a probat că nu mai există bunuri din executarea cărora să se poată îndestula.

Împrejurarea că în contractul de vânzare-cumpărare nu s-au făcut mențiunile din extrasul de carte funciară, din care rezultau somația și comandamentul, nu constituie o dovadă a fraudei debitorului.

Mai mult decât atât, prin actul de adjudecare din 13 mai 2003 imobilul, care a format obiectul contractului a cărui anulare s-a solicitat, a fost adjudecat unei persoane fizice la prețul de adjudecare de 1.340.000.000 lei.

În acest act, s-a menționat că imobilul preluat este liber de orice sarcini, contractul de ipotecă încetând prin achitarea debitului de 118.000.000 lei creditorului ipotecar SC B.P. SA.

Titlul executoriu care a stat la baza actului de executare l-a constituit ordonanța din 25 octombrie 2001, pronunțată de Tribunalul Teleorman, prin care pârâta SC E. SRL a fost obligată la plata sumei de 1.532.745.367 lei în favoarea reclamantei C.M.U.A.

Totodată, după cum rezultă din actele depuse de intimata-pârâta SC E. SRL (necontestate de recurenta-reclamantă) și-a îndeplinit obligațiile rezultate din ordonanța nr. 1476 din 25 octombrie 2001 a Tribunalului Teleorman, sens în care este și mențiunea făcută pe titlul executoriu (ordonanța nr. 1476/2001), în sensul că executarea silită a încetat în conformitate cu prevederile art. 371⁵ C. proc. civ., deoarece s-a realizat integral obligația prevăzută în titlul executoriu, s-au achitat cheltuieli de executare precum și alte sume datorate.

În raport cu aceste considerente, acțiunea reclamantei rămâne, practic, fără interes.

De altfel, actele de vânzare-cumpărare prin care recurenta afirmă că debitoarea și-a înstrăinat tot patrimoniul nu au fost nici acestea frauduloase, fiind încheiate în scopul realizării obligației rezultate din titlul executoriu.

Revenind la fondul cauzei, contractul încheiat între părâte nu a fost un act viclean, nu a prejudiciat interesele reclamantei, întrucât a fost un act cu titlu oneros, astfel că motivele de recurs nu sunt întemeiate.

Prin cererea de recurs, reclamanta, invocând dispozițiile art. 108 C. proc. civ., a arătat că înțelege să-și modifice acțiunea, în sensul ca prin hotărârea ce se va pronunța să se constate nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare, motivat de faptul că acesta este un act fraudulos, iar în raport de dispozițiile art. 497 alin. (4) C. proc. civ., nu este opozabil creditorului.

Art. 108 C. proc. civ., se referă la nulitatea actelor de procedură care se pot invoca în orice stare a pricinii, deci și în recurs.

Dar prin solicitarea formulată, recurenta nu invocă nulitatea unui act procedural efectuat pe parcursul desfășurării procesului, ci solicită practic modificarea acțiunii, cerere inadmisibilă în raport de dispozițiile art. 132 C. proc. civ. (în temeiul căruia cererea poate fi modificată la prima zi de înfățișare).

În consecință, în raport de aceste considerente, conform art. 312 C. proc. civ., a respins recursul formulat, ca nefondat.

2. Noțiune. Scop. Condiții. Presumpția complicității. Anterioritatea creanței

C. civ., art. 975

Printr-o acțiune revocatorie se urmărește readucerea în gajul general al creditorilor chirografari de valori care au ieșit fraudulos din patrimoniul debitorului și îndreptătesc pe creditorii să ceară revocarea actelor juridice încheiate de debitor în fraudă lor, când prin acestea se tinde la mărirea insolvabilității sale. Când actul este cu titlu oneros, condiția anulării lui este legată de complicitatea terțului dobânditor; complicitatea este prezumată în situația în care, chiar dacă nu a cunoscut intenția debitorului de a prejudicia interesele creditorului, a cunoscut totuși faptul că prin actul la care participă, a creat sau a mărit insolvabilitatea debitorului. Din această perspectivă, este de netăgăduit că vânzarea terenului la un preț derizoriu prezumă condiția complicității (*consilium fraudis*).

Pe de altă parte, condiția anteriorității creanței, în raport cu actul atacat, suportă o excepție: când debitorul încheie un act fraudulos cu scopul de a prejudicia un creditor viitor. Actul fraudulos de înstrăinare săvârșit cu scopul sustragerii unui bun de la

confiscare sau de la urmărire silită este revocabil, dacă a fost încheiat după săvârșirea faptei care a determinat creanța.

*I.C.C.J., s. com., decizia nr. 65 din 13 ianuarie 2006,
www.scj.ro*

Reclamanții F.V., M.L., C.E., D.D.M., L.V., G.M., D.I.P., P.G., N.C.P., N.F. și N.Ș., au chemat în judecată pe părțile SC A. SA Vâlcea și SC Z. SRL, solicitând să se constate nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare a suprafeței de 276 mp pentru cauză ilicită și preț nesperios.

Tribunalul Vâlcea, prin sentința civilă nr. 486 din 10 mai 2004, a constatat că secția civilă este competentă să soluționeze cauza, a anulat acțiunea reclamanților N.F., N.C.P. și N.Ș., a respins excepția lipsei calității procesuale active și a respins ca nefondată acțiunea reclamanților.

Instanța de fond a reținut că prin decizia civilă nr. 1013/2002 a Tribunalului Vâlcea s-a constatat valabilitatea convenției, cu putere de lucru judecat în privința cauzei contractului, iar ca o condiție de admitere a acțiunii revocatorii este anterioritatea creanței față de actul fraudulos. În privința prețului, instanța a considerat că acesta reprezintă voința părților.

Curtea de Apel Pitești, prin decizia nr. 274/A-C din 15 decembrie 2004, a respins ca nefondat apelul reclamanților, reținând anterioare creanțele reclamanților și respectul voinței societății. Pe de altă parte, reclamanții nu pot invoca în apel cereri noi, iar lipsa procedurilor administrative nu conduce la nulitatea actului.

Împotriva deciziei astfel pronunțate, reclamanții au declarat recurs întemeiat pe dispozițiile art. 304 pct. 3, 8 și 11 C. proc. civ.

Recurenții susțin că, în mod greșit instanța de apel a soluționat litigiul pe fond, cât timp o secție necompetentă a tribunalului a judecat pricina în primă instanță, a interpretat greșit actul dedus judecătii, contractul de vânzare-cumpărare fiind lovit de nulitate absolută pentru fraudarea intereselor creditorilor, care nu au putut executa creanțele rezultate din drepturile salariale, indemnizații de concedii medicale sau de odihnă și garanții materiale, și totodată nu s-a pronunțat asupra prețului derizoriu al contractului.

Recursul este fondat și va fi admis pentru considerentele ce se vor expune. Reclamanții, creditorii ai SC A. SA, devenită SC B. SA Drăgășani, au solicitat desființarea actului juridic încheiat de debitorul lor, prin care a înstrăinat suprafața de teren de 276 mp cu suma de 833.832 lei.

Dispozițiile art. 975 C. civ. îndreptătesc pe creditorii să ceară revocarea actelor juridice încheiate de debitor în fraudă lor, când prin acestea se tinde la mărirea insolabilității sale. Când actul este un titlu oneros, condiția anulării lui este legată de complicitatea terțului dobânditor, iar aceasta este prezumată în situația în care, chiar dacă nu a cunoscut intenția debitorului de a prejudicia interesele creditorului, a cunoscut totuși faptul că prin actul la care participă, a creat sau a mărit insolabilitatea debitorului. Din această perspectivă, este de netăgăduit că vânzarea terenului la un preț derizoriu, prezumă condiția complicității (*consilium fraudis*).

Pe de altă parte, condiția anteriorității creanței, în raport cu actul atacat, suportă o excepție: când debitorul încheie un act fraudulos cu scopul de a prejudicia un credit viitor. Actul fraudulos de înstrăinare săvârșit cu scopul sustragerii unui bun de la confiscare sau de la urmărirea silită este revocabil, dacă a fost încheiat după săvârșirea faptei care a determinat creanța. Așadar, chiar și în ipoteza, greșit stabilită de altfel de instanțele de fond, privind posterioritatea creanței, acțiunea revocatorie era admisibilă.

Însă, din materialul probator administrat, rezultă că, anterior încheierii actului de vânzare-cumpărare, vânzătorul nu le satisfăcuse reclamanților drepturi rezultate din raporturile de muncă începând cu anul 2001, situație constatată prin mai multe hotărâri judecătorești pronunțate de Tribunalul Vâlcea.

Critica deciziei atacate cu privire la necompetența secției civile a tribunalului de a soluționa pricina nu este întemeiată. Regulile de competență materială stabilite în Titlul I Cartea I a codului de procedură civilă atribuie judecătoriiilor, tribunalelor, curților de apel și Înaltei Curți de Casație și Justiție prerogative privind judecata cererilor adresate instanțelor judecătorești fără a face distincție între secțiile instanțelor. Organizarea administrativă pentru o mai riguroasă activitate, a determinat stabilirea secțiilor instanțelor, fără însă ca nerespectarea organizatorică să poată conduce la nulitatea unei hotărâri judecătorești.

Dispozițiile art. 304 pct. 3 C. proc. civ. prevăd casarea unei hotărâri judecătorești când aceasta s-a dat cu încălcarea competenței altei instanțe. În situația de față, chiar dacă secția comercială a tribunalului era competentă să soluționeze litigiul, nu se poate considera încălcată norma de competență care stabilea în favoarea tribunalului pronunțarea hotărârii. De altfel în sprijinul acestei considerații este și art. 2 C. proc. civ.

Așadar, întrucât printr-o acțiune revocatorie se tinde readucerea în gajul general al creditorilor chirografari valori care au ieșit fraudulos din patrimoniul debitorului, acțiunea reclamanților va fi admisă prin admiterea recursului, modificarea deciziei nr. 274/A-C din 15 decembrie 2004 pronunțată de Curtea de Apel Pitești și schimbarea în tot a sentinței civile nr. 486 din 10 mai 2004, pronunțată de Tribunalul Vâlcea.

3. Admisibilitate. „Acte viclene”. Convenția părților consfințită printr-o hotărâre judecătorească

C. civ., art. 975

Potrivit art. 975 C. civ., creditorii pot, în numele lor personal, să atace actele viclene, făcute de debitor în prejudiciul drepturilor lor; textul de lege nu face nicio distincție în ceea ce privește „actele viclene”, în sensul că astfel de acte ar reprezenta convenții materializate în cadrul unui contract ori printr-o hotărâre judecătorească.

C.A. Oradea, s. civ. mixtă, decizia nr. 1775 din 3 decembrie 2009, portal.just.ro

Prin sentința civilă nr.7676 din 17 decembrie 2008, Judecătoria Satu Mare a admis excepția inadmisibilității acțiunii și a respins acțiunea formulată de reclamantele Ț.I.D. și S.M. împotriva părților B.M. și B.D.I. ca inadmisibilă. Nu s-au acordat cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această sentință instanța de fond, analizând cu prioritate, în baza art. 137 alin. (1) C. proc. civ., excepția inadmisibilității acțiunii, a reținut următoarele:

Prin sentința civilă nr. 1720 din 20 martie 2008, rămasă irevocabilă prin nepromovarea recursului, a fost admisă acțiunea formulată de pârâta din prezenta cauză, B.M., și s-a constatat că apartamentul situat în Satu Mare, str. Cibinului, este bun propriu al pârâtei, dobândit prin cumpărare în timpul căsătoriei cu reclamantul din prezenta cauza.

Prin acțiunea înregistrată la instanța de fond, așa cum a fost precizată de reclamante la termenul din 26 noiembrie 2008, s-a solicitat revocarea partajului realizat prin sentința sus amintită.

În consecință, prin acțiunea promovată, reclamantele tind la stabilirea unei situații de fapt contrare celei stabilite cu autoritate de lucru judecat prin sentința nr. 1720 din 20 martie 2008, ceea ce echivalează cu lipsirea de efecte juridice a acestei sentințe.

Autoritatea de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești are două efecte: un efect pozitiv și un efect negativ. Efectul pozitiv constă în împrejurarea că, hotărârea poate fi pusă în executare, iar efectul negativ se referă la împrejurarea că situația de fapt stabilită prin respectiva hotărâre nu mai poate fi contestată.

Cu totul excepțional, hotărârile judecătorești intrate în puterea lucrului judecat pot fi desființate prin promovarea căilor extraordinare de atac, revizuirea și contestația în anulare, însă numai pentru motivele expres prevăzute de lege.

De altfel, așa cum s-a decis și în jurisprudența CEDO (*cauza Brumărescu c. României, cauza Androne c. României*), dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe judecătorești garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, trebuie interpretat în lumina preambulului Convenției care enunță preeminența dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor părți. Unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice care reclamă, între altele, ca soluția dată în mod definitiv oricărui litigiu de instanțele judecătorești să nu mai fie pusă în discuție.

Deși în hotărârile sus menționate s-a avut în vedere faptul că la acea dată dreptul roman permitea desființarea unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile de o instanță superioară în baza unei cereri introduse de un oficial al statului, respectiv procedura recursului în anulare, instanța de fond a apreciat că, același principiu, și anume cel al securității raporturilor juridice, ca element fundamental al preeminenței dreptului și în strânsă legătură cu dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, se opune posibilității stabilirii printr-o hotărâre judecătorească a unei situații de fapt contrare celei stabilite deja cu putere de lucru judecat.

Pe de altă parte, instanța de fond a apreciat că nu sunt întemeiate nici susținerile reclamantelor, potrivit cărora sentința nr. 1720/2008 are la bază convenția părților.

Potrivit art. 271 C. proc. civ., singura situație în care o hotărâre judecătorească este dată în temeiul convenției părților este aceea în care se pronunță o hotărâre de expedient în urma tranzacției efectuate de părți.

Însă, sentința nr. 1720/2008 nu s-a pronunțat în baza tranzacției încheiate de părți, conform art. 271 C. proc. civ., ci în urma dezbaterii contradictorii a susținerilor părților pe baza probelor administrate, nefiind deci vorba despre o convenție a părților.

În consecință, întrucât prin acțiunea formulată se tinde la stabilirea unei situații de fapt contare celei stabilite cu autoritate de lucru judecat prin sentința nr. 1720 din 20 martie 2008, contravenind astfel principiului securității raporturilor juridice, instanța de fond a admis excepția inadmisibilității și a respins acțiunea formulată de reclamante ca inadmisibilă.

Având în vedere soluția pronunțată pe excepția inadmisibilității, instanța de fond nu a mai analizat excepția lipsei de obiect invocată din oficiu.

Întrucât pârâta B.M. nu a făcut dovada cheltuielilor de judecată efectuate, prima instanță nu a obligat reclamantele, ca părți căzute în pretenții, la plata acestora. În opinia instanței de fond, simpla mențiune a onorariului pe împuternicirea avocațială nu constituie o dovadă a efectuării plății. Împuternicirea avocațială face dovada calității de reprezentant convențional și nu dovada plății onorariului perceput de avocat, împuternicirea avocațială nefiind un instrument de plată.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâta B.M., solicitând admiterea apelului și acordarea cheltuielilor de judecată; obligarea reclamantelor la plata lor, așa cum sunt prevăzute pe împuternicirea de reprezentare în baza contractului cu numărul acolo specificat.

Reclamantii T.I.D. și S.M. au promovat apel împotriva sentinței, solicitând desființarea sentinței atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond pentru a pronunța o soluție pe fondul cauzei, iar, în subsidiar, în cazul în care se va aprecia că sunt suficiente probe la dosar, solicită schimbarea în tot a sentinței atacate în sensul admiterii acțiunii; cu cheltuieli de judecată

Prin decizia civilă nr. 114/Ap. din 12 mai 2009, Tribunalul Satu Mare a respins apelul pârâtei B.M. și apelul reclamantelor T.I.D. și S.M., împotriva sentinței civile nr. 7676/2008 pronunțată de Judecătoria Satu Mare în contradictoriu cu intimatul B.D.I. Au fost compensate parțial cheltuielile de judecată, obligând apelantele T.I.D. și S.M. să achite intimatei-apelante B.M. 1380 lei cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut că, în mod corect prima instanță a apreciat că sentința civilă nr. 1720/2008 s-a pronunțat în urma dezbaterii contradictorii a părților, nefiind o hotărâre de expedient, astfel cum aceasta este prevăzută de art. 271-273 C. proc. civ. Nerezultând o convenție a părților, nici dispozițiile art. 975 C. civ., invocate de apelante în susținerea dreptului lor de a ataca actele viclene ale debitorului, nu sunt aplicabile.

Tribunalul a apreciat că, demersul juridic al reclamantelor tinde, așa cum a reținut și instanța de fond, la stabilirea unei situații de fapt contrare celei stabilite cu autoritate de lucru judecat prin sentința civilă nr. 2710/2008, urmărind lipsirea de efecte juridice a acestei hotărâri, fiind inadmisibil. Deliberând asupra apelului pârâtei B.M., prin prisma probelor administrate, tribunalul l-a apreciat, de asemenea, neîntemeiat, constatând că, în mod corect instanța de fond a reținut că împrumutarea avocațială face dovada calității de reprezentant convențional, nefiind un instrument de plată.

În consecință, în baza art. 296 C. proc. civ., tribunalul a respins ambele apeluri.

S-a reținut de instanța de apel că, în urma respingerii apelului reclamantelor, acestea datorează cheltuieli de judecată intimitei B.M. în cuantum de 2380 lei și în urma respingerii apelului pârâtei, aceasta datorează intimatelor suma de 1000 lei cheltuieli de judecată, astfel, tribunalul a procedat la compensarea parțială a cheltuielilor de judecată, obligând în final apelantele-reclamante T.I.D. și S.M. să achite 1380 lei intimitei-pârâte B.M.

Împotriva acestei decizii au declarat recurs, reclamantele T.I. și S.M. și respectiv pârâta B.M.

1. Recurentele reclamante au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei și desființarea sentinței cu trimitere spre rejudecare la instanța de fond, pentru următoarele motive:

- instanța de apel nu a argumentat motivele de fapt și de drept pentru care a respins apelul reclamantelor, nesocotind dispozițiile art. 261 C. proc. civ.;

- ambele instanțe au făcut o greșită apreciere a dispozițiilor art. 295 și art. 785 C. civ., precum și dispozițiilor art. 270 și 273 C. proc. civ.;

- raportat la art. 975 și art. 785 C. civ., precum și dispozițiile art. 270 și 273 C. proc. civ. și în condițiile în care, sentința s-a dat pe baza, recunoașterii făcute de intimatul pârât B.D.I., acțiunea de revocare a partajului este admisibilă;

- raportat la dispozițiile art. 22, 23, 27, 28, 33, 34 și 36 din Legea nr. 7/996, dar și la dispozițiile art. 497 alin. ultim C. proc. civ., cererea de radiere a înscrierilor de sub B.6 din CF individual nr. 54201 Satu Mare este admisibilă;

- în cazul de față, recurentele nu au fost parte la procesul înregistrat cu nr. 7896/296/2007, în care pârâta B.M. a cerut să se constate dreptul ei de proprietate personală asupra apartamentului înscris în CF nr. 54201 Satu Mare, dar ele, în calitate de creditori chirografari, se

pot plânge împotriva actelor viclene făcute de debitor fie pe calea acțiunii oblice, fie pe calea acțiunii pauliene;

- în cazul dosarului menționat, împărțeala dintre cei doi soți s-a făcut cu viclenie, pentru a sustrage apartamentul de la urmărirea silită, partajul făcându-se pe baza unei singure probe și anume a recunoașterii pârâtului și acordul acestuia pentru calificarea ca bun propriu al apartamentului;

- deși sunt compensate, cheltuielile de judecată nu sunt justificate, instanța având competența să micșoreze cuantumul acestora ținând cont de munca efectiv prestată.

În drept sunt invocate dispozițiile art. 304 pct. 8 și 9, art. 312 C. proc. civ.

2. Recurenta pârâtă B.M. a solicitat admiterea recursului și acordarea cheltuielilor de judecată în fond și corect în apel, pentru următoarele motive:

- instanța de fond a ignorat norma de drept care reglementează cheltuielile de judecată, deși este o obligație a instanței ca, în cazul culpei procesuale, să acorde părții adverse cheltuielile;

- tribunalul a făcut o eronată compensare a cheltuielilor ocazionate în apel, etapă în care reclamantele trebuiau să fie obligate la plata integrală a cheltuielilor ocazionate de apelul declarat de acestea.

În drept sunt invocate dispozițiile art. 312 și art. 274 C. proc. civ.

Intimatul pârât, deși legal citat, nu și-a comunicat poziția.

Examinând decizia recurată, prin prisma motivelor de recurs cât și din oficiu, instanța a constatat următoarele:

Sentința civilă nr. 1720 pronunțată de Judecătoria Satu Mare la data de 20 martie 2008, prin care s-a constatat că apartamentul situat în Satu Mare, strada Cibinului, bl. CE, 14/6 înscris în CF nr. 54201 Satu Mare nr. top. 7119/20, a fost pronunțată în temeiul recunoașterii pârâtului B.D.I. în sensul că imobilul din litigiu a fost achiziționat din banii proprii ai reclamantei, ajutată de rudele ei, probă prin care, s-a reliefat în considerentele sentinței, a fost răsturnată prezumția de comunitate a bunurilor instituită de art. 30 C. fam.

Anterior declanșării litigiului finalizat prin pronunțarea hotărârii de partaj, despre care s-a făcut vorbire mai sus, recurentele reclamante au obținut, în cadrul litigiului înregistrat sub nr. 4770/2007, soluție de obligare a pârâtului B.D. la plata sumei de 20.000 Euro, sens în care a fost pronunțată sentința civilă nr. 4093/2007, definitivă și irevocabilă.

În scopul recuperării creanței constatate prin titlul executoriu mai sus-arătat, creditoarele au inițiat procedura execuțională, în cadrul

dosarului execuțional nr. 278/2007, iar în cartea funciară a fost notată somația de executare, totodată creditoarele solicitând partajul bunurilor comune dobândite de soții B. sub durata căsătoriei.

S-a reținut că, în prezenta speță, problema de drept care se impune a fi dezlegată este dacă acțiunea de revocare a partajului, întemeiată pe prevederile art. 975 C. civ., este admisibilă, în caz afirmativ impunându-se casarea și desființarea hotărârilor criticate, cu trimiterea cauzei la instanța de fond pentru o nouă judecare pe fondul cererii deduse judecării, dat fiind că ambele instanțe au considerat că demersul procesual al recurentelor reclamante este inadmisibil pentru că s-ar tinde la stabilirea unei situații de fapt contrare celei stabilite cu autoritate de lucru judecat prin sentința civilă nr. 2710/2008, urmărindu-se lipsirea de efecte juridice a acestei hotărâri, ceea ce ar fi inadmisibil.

Articolul 975 C. civ., pe care reclamantele și-au fundamentat demersul lor procesual de față, statuează că creditorii pot, în numele lor personal, să atace actele viclene, făcute de debitor în prejudiciul drepturilor lor. Este de observat că, textul de lege anterior enunțat nu face nicio distincție în ceea ce privește „actele viclene”, în sensul că astfel de acte ar reprezenta convenții materializate în cadrul unui contract ori printr-o hotărâre judecătorească.

În atare situație, instanța avea de verificat, în prezentul litigiu, dacă soții B. au urmărit, în cadrul procesului de partaj, obținerea unei hotărâri judecătorești pentru prejudicierea drepturilor creditoarelor reclamante. Or, exact această cercetare a fost exclusă din preocupările instanțelor, ele focalizându-și analiza spre problema admisibilității acțiunii în revocare, concluzionând fără temeii că aceasta ar fi inadmisibilă, sens în care nu au mai cercetat îndeplinirea cumulativă în speță a cerințelor impuse de lege pentru promovarea unei acțiuni pauliene.

Față de considerentele ce preced, instanța, în baza dispozițiilor art. 312 alin. (1) și (3) C. proc. civ., constatând că litigiul a fost soluționat de ambele instanțe fără a se cerceta fondul cauzei, a admis recursul reclamantelor, a casat decizia atacată, a desființat sentința cu trimiterea cauzei la judecătoria pentru o nouă judecare a cauzei, admițându-se totodată și recursul formulat de pârâta B.M., ale cărei susțineri invocate în cererea de recurs urmează a fi analizate cu ocazia reluării ciclului judiciar, o atare soluție impunându-se dată fiind necesitatea rezolvării unitare a pricinii.

4. Condiții de admisibilitate. Intenția de a crea o stare de insolvabilitate

C. civ., art. 975

Potrivit dispozițiilor art. 975 C. civ., creditorii pot ataca, în nume personal, actele viclene făcute de debitor în prejudiciul drepturilor lor.

Atâta vreme cât debitorul s-a lipsit cu bună știință de unica valoare certă și serioasă din patrimoniul său, despre care era convins că va putea face obiect al executării silită, intenția de a crea o stare de insolvabilitate nu poate fi negată.

C.A. Timișoara, s. civ., decizia nr. 3538/R din 16 noiembrie 2005, portal.just.ro

Prin sentința civilă nr. 2149 din 27 octombrie 2003 Judecătoria Lugoj a admis acțiunea reclamantilor P.I. și P.P. în contradictoriu cu pârâții C.V. și C.P.M. și, în consecință, a dispus revocarea contractului de donație autentic pentru cota de 1/2 cedată de pârâtul C.V. fiului său C.P.M.

Instanța a reținut că pârâtul C.V. a fost trimis în judecată alături de alți inculpați pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 180 alin. (2) și art. 217 alin. (1) C. pen.

Prin sentința penală nr. 184 din 18 martie 2002, inculpații au fost condamnați, hotărârea rămânând definitivă la 16 aprilie 2002 prin nerecurare, ulterior fiind investită cu formulă executorie.

Creditorii au început executarea silită a hotărârii, constatându-se că debitorii nu dispun de bani pentru acoperirea creanței și că nu sunt angajați.

La 10 decembrie 2001, pârâtul C.V. a donat cota sa de 1/2 parte din imobilul proprietatea sa și a fostei soții, fiului său, pârâtul C.P.M.; a cerut, totodată, notarea în cartea funciară a interdicției de înstrăinare și grevare în favoarea sa.

La acea dată, procesul penal era în derulare.

Au fost reținute ca îndeplinite prevederile art. 975 C. civ. pentru admisibilitatea acțiunii revocatorii (pauliene).

Astfel, prin actul atacat, pârâtul-debitor a creat creditorilor un prejudiciu, creându-și starea de insolvabilitate.

Pe de altă parte, reclamantul are o creanță certă, lichidă și exigibilă împotriva debitorului, recunoscută prin sentința penală, ce constituie titlu executoriu. Nu este obligatorie anterioritatea creanței față de actul

atacat, în cauză fiind dovedit că debitorul a încheiat actul fraudulos cu scopul de a prejudicia pe creditor, fiind conștient de rezultatul păgubitor al actului.

În fine, cum actul atacat este unul cu titlu gratuit, nu se pune problema condiției complicității la fraudă a dobânditorului.

Împotriva sentinței a declarat apel pârâtul C.P.M.

În motivare a invocat că, procesul de divorț al părinților săi a început cu doi ani înainte de săvârșirea faptei penale de către tatăl său și că nu se poate susține că acesta din urmă a dorit să-și creeze starea de insolvabilitate prin actul de donație. Apelul a fost respins și hotărârea primei instanțe menținută ca temeinică și legală.

Curtea a avut în vedere că apelantul nu a criticat toate condițiile de admisibilitate a acțiunii pauliene, ci doar faptul că tatăl său, pârâtul C.V. nu ar fi urmărit să-și creeze o stare de insolvabilitate prin actul încheiat.

Din probele administrate, a rezultat că prin sentința civilă nr. 2648 din 8 octombrie 2000 s-a finalizat procesul de partaj purtat între debitor și soția sa, apartamentul în litigiu fiind atribuit acesteia, cu obligarea sa la dezdăunarea pârâtului C.V.

Hotărârea a fost atacată cu apel de fosta soție. După săvârșirea infracțiunilor, când se prefigura obligarea pârâtului la despăgubiri, în cursul soluționării apelului în procesul de partaj, pârâtul-debitor achiesează la apelul soției și declară că de comun acord cu aceasta au transmis prin donație dreptul lor de proprietate fiului lor, apelantul C.P.M.

În acest fel, debitorul s-a lipsit cu bună-știință de unica valoare certă și serioasă din patrimoniul său, despre care era convins că va putea face obiect al executării silite. În consecință, intenția sa de creare a stării de insolvabilitate nu poate fi negată.

Împotriva deciziei a declarat recurs pârâtul C.P.M. care a criticat-o pentru nelegalitate, solicitând modificarea ei în sensul respingerii acțiunii.

În motivare a invocat că, Curtea a respins ca nefondat recursul având în vedere următoarele considerente:

În speță nu sunt întrunite cerințele legale pentru a se dispune revocarea actului de donație, care n-a avut drept scop crearea unei stări de insolvabilitate, ci pentru a finalizarea procesului de divorț și partaj bunuri comune. Că la încheierea actului de donație, pârâtul C.V. nu știa că trebuie să plătească o sumă de bani, nici cuantumul acelei sume, mai ales că mai multe persoane erau ținute să răspundă de